

Saksframlegg

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Gudrun Kristensen	FA - K01, TI - &13	17/8

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
012/17	Utvalg for kultur og samfunn	PS	22.02.2017

Høring av forslag om å oppheve vannscooterforskriften

Rådmannens forslag til vedtak:

Gjesdal kommune frarår at forskrift om bruk av vannscooter og lignende oppheves.

Dette begrunnes ut fra miljøhensyn, særlig forstyrrelse av fugleliv, økt støy, fare for ulykker og fortrenging av friluftsliv. I tillegg legges det vekt på at en praksis med mange ulike lokale forskrifter vil gjøre denne motoriserte ferdselen enda vanskeligere å forstå for brukerne.

Utvalg for kultur og samfunn - 012/17

USU - behandling:

Glenn B W Dirdal, Frp, fremmet følgende alternative forslag til vedtak:

Gjesdal kommune tilrår at forskrift om bruk av vannscooter og lignende oppheves da man ikke ser behovet for å forskjellsbehandle vannscooter og andre fritidsfartøy. De alminnelige ferdselsregler til sjøs, som gjelder for alle fartøy, inneholder tilstrekkelige regler og fullmaktsbestemmelser for å sikre en fornuftig og trygg bruk av farvannene.

Gjesdal kommune er enig i at det å gi kommunen ansvaret for å regulere bruken av vannscootere i sammenheng med regulering av andre fartøy, på best mulig måte sikrer at de lokale interessene blir ivaretatt.

Rådmannens forslag til vedtak ble vedtatt med 6 mot 3 (Frp, Sp) stemmer. Mindretallet stemte på Glenn B W Dirdal, Frp, sitt alternative forslag.

USU - vedtak:

Gjesdal kommune frarår at forskrift om bruk av vannscooter og lignende oppheves.

Dette begrunnes ut fra miljøhensyn, særlig forstyrrelse av fugleliv, økt støy, fare for ulykker og fortrenging av friluftsliv. I tillegg legges det vekt på at en praksis med mange ulike lokale forskrifter vil gjøre denne motoriserte ferdselen enda vanskeligere å forstå for brukerne.

Høring av forslag om å oppheve vannscooterforskriften

Bakgrunn for saken:

Klima- og miljødepartementet har sendt på høring et forslag om å oppheve forskrift om bruk av vannscooter og lignende.

Rådmannen har motforestillinger til forslaget og har valgt å legge saken frem for Utvalg for kultur og samfunn.

Saksopplysninger:

Klima- og miljødepartementet har sendt på høring et forslag om å oppheve forskrift om bruk av vannscooter og lignende.

Dagens forskrift trådte i kraft i 2013, som en følge av at det generelle forbudet mot bruk av vannscooter skulle oppheves. I forskriften er det i § 4 om forbudssoner beskrevet hvor det ikke er tillatt å kjøre med vannscooter og lignende motordrevne fartøy. Det er ikke tillatt å kjøre vannscooter og lignende motordrevet fartøy i sjø i et heldekkende belte på 400 meter ut fra land. For ferskvann er det ikke tillatt å kjøre vannscooter og lignende motordrevet fartøy i sjø i et heldekkende belte på 500 meter ut fra land. I tillegg må innsjøen være over 2 km² jamfør lov om motorisert ferdsel i utmark og vassdrag. I forbudsbeltene er det tillatt med transportkjøring saktere enn 5 knop og med stø kurs for å komme seg ut og forbi forbudsbeltene.

En oppheving av forskriften vil innebære at det ikke lenger finnes en nasjonalt fastsatt særregulering for bruk av vannscootere, men de generelle reglene for bruk av fartøy vil fremdeles gjelde for bruk av vannscooter. Forslaget innebærer at kommunene gis ansvaret for å regulere bruken av vannscootere i sammenheng med regulering av andre fartøy slik at de lokale interessene blir ivaretatt.

Ordningen fra 2013 er nå evaluert av Vista Analyse. Formålet med evalueringen har vært å vurdere om regelverket fungerer etter sin hensikt, og om forskriften ivaretok temaene miljø, sikkerhet og kontroll. Rapporten konkluderer med at regelverket ivaretar hensynet til natur og friluftsinnteresser. Videre konkluderes det med at regelverket ikke ivaretar de sikkerhetsmessige sidene ved bruk av vannscooter godt nok, og at regelverket ikke er utformet slik at det er mulig å håndheve og kontrollere. Til slutt konkluderer rapporten med at brukere og publikum opplever at regelverket er vanskelig å anvende i praksis.

Miljødirektoratet anbefaler Klima- og miljødepartementet at hovedprinsippene i dagens regelverk videreføres, og at det foreløpig ikke gjøres endringer i reglene om forbudsområder.

I høringsbrevet skriver Klima- og miljødepartementet at de ikke ser behovet for å forskjellsbehandle vannscooter og andre fritidsfartøy, og har derfor besluttet å sende på høring et forslag om å oppheve vannscooterforskriften. Dette vil sikre et mer ensartet regelverk som er mer brukervennlig, samt lettere å håndheve. De alminnelige ferdselsregler til sjøs, som gjelder for alle fartøy, inneholder tilstrekkelige regler og fullmaktsbestemmelser for å sikre en fornuftig og trygg bruk av farvannene.

Videre skriver de at hovedutfordringen for departementet er at når departementet nå foreslår å oppheve det sentrale regelverket om bruk av vannscooter, er det begrunnet i at reguleringen bør tilpasses de lokale forholdene, og departementet mener derfor at kommunene bør avgjøre hvilke begrensninger som eventuelt skal fastsettes.

Høringsdokumenter kan leses på link under:

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/horing-om-forslag-om-a-oppheve-vannscooterforskriften/id2525642/>

Høringsfristen er satt til 23.3.2017.

Vurdering:

Forslaget om å oppheve vannscooterforskriften medfører at særlovgivningen for vannscooter og lignende fjernes og at vannscooter og lignende motorfartøy likestilles med andre motoriserte fritidsbåter. For Gjesdal kommunes vedkommende vil konsekvensen etter en eventuell opphøring av vannscooterforskriften være at det er tillatt å bruke vannscooter i strandsonen i Dirdal og Frafjord, samt på vann over 2 km², som i Gjesdal kommune er Edlandsvatnet og Limavatnet. Per i dag er det ikke tillatt å bruke vannscooter på Edlandsvatnet og Limavatnet da forbudssonen på 500 meter lapper over fra en side til den andre.

I Gjesdal kommune opplever rådmannen i dag en del klager fra innbyggere på aktiviteten som er på Limavatnet. Her driver Stavanger og Sandnes vannskiklubb sin virksomhet. Vannskiklubben holder seg innenfor område hvor det er lagt ut flyteelementer som markerer en bane. I tillegg til denne aktiviteten har kommunen fått henvendelser på at det er en del ulovlig vannscooteraktivitet på Limavatnet. Forskjellen på disse aktivitetene er at vannskisporten kjører med en hastighet på ca 30 knopp, mens med vannscootere kan en gjerne doble hastigheten. Forslaget om å oppheve vannscooterforskriften vil føre til at en kan kjøre på Edlandsvatnet og Limavatnet, og konflikten mellom vannskiklubben, og «myke trafikanter» som padlere og badende, økes ytterligere, blant annet på grunn av mer trafikk nær land.

Sett i forhold til sjøarealer i Dirdal og Frafjord vil et opphør av forskriften kunne fortrenge myke brukere av sjøen, som badende, padlere, seilere, snorklere, dykkere/fridykkere eller rorende. Dette vil også kunne gi flere ulykker, og redusere rekreasjonsverdien for de som oppholder seg ved strandsonen, langs vassdrag.

Vannscootere har gjennomgående en skrogdybde som tillater kjøring i grunne farvann hvor motorbåter ikke kan komme frem. Dette gjør at de også kan holde høyere fart i grunne områder. Mer vannscootertrafikk med høy fart, særlig nære land, vil også øke konflikten mellom menneskelig aktivitet og dyre- og fuglelivet. Andefugler og vadefugler har sine næringssøk i grunne partier langs sjø og vassdrag. I analysen utført av Vista Analyse leser en blant annet: «Når vannscootere eller andre hurtiggående farkoster nærmer seg vannfugler, vil disse som regel ta til vingene, men fluktdistansen og tiden de er i lufta vil variere. Oppflukter kan i betydelig grad redusere tiden fuglene kan bruke på næringssøk, redusere deres næringsreserver og føre til at de unngår optimale næringsområder. Som en følge at dette kan de få lavere hekkesuksess. ... Sammenlignende studier av fluktatferd hos en rekke fuglearter når de ble oppsøkt av vannscootere og tradisjonelle motorbåter viste at vannscootere medførte størst fluktrespons.»

Mange fuglearter som er knyttet til ferskvannssystemer står på rødlista, som betyr at de kan forsvinne fra Norge. Eksempler på arter er fiskeørn, storlom, skjeand, sivhauk, sjøorre og svartand. Vannscooter representerer en ny tilleggsbelastning for allerede hardt prøvede fuglebestander.

Klima og miljødepartementet skriver et sted i høringsnotatet at dette vil sikre et mer ensartet regelverk som er mer brukervennlig, samt lettere å håndheve. Videre vises det til i høringsnotatet en oversikt over hvilke muligheter kommunene har til å fastsette lokale

forskrifter, blant annet i motorferdselloven, havne- og farvannsloven, og den sentrale fartsforskriften. Dette oppleves av rådmannen som noe selvmotsigende. Dagens vannscooterforskrift gjelder for hele Norge i både sjø- og ferskvann. Forskriften oppleves slik sett pedagogisk og enkel å formidle og forstå. Departementet viser til at det er store forskjeller fra kommune til kommune i forhold til bebyggelse nære sjø og vann og fritidsbruk. Det legges derfor vekt på at hver enkelt kommune kan lage egne forskrifter og eventuelt bruke plan- og bygningsloven. En slik økt bruk av lokale ferdselsforskrifter kan oppleves som forvirrende for brukerne da det kan bli store forskjeller fra kommune til kommune. Ut fra dette bør den nasjonale forskriften opprettholdes.

Vannscootere er konstruert for en annen type kjøring enn fritidsbåter. De er designet for å være mindre, lettere og raskere enn motorbåter, som oftest med stor motorkraft og høy akselerasjonshastighet. Konstruksjonsmåten gir mulighet for ekstrem kjøring med hopp, dykk og stup og krappe svinger. Slik kjøring gir et annet støybilde og forstyrrelser for dyreliv enn kjøring fra A til B. Vannscootere kan også kjøre på grunnere vann enn båter, og har dermed større potensiale for forstyrrelser på dyre- og planteliv. Kombinasjonen av stor fart, manøvreringsmuligheter og konstruksjonsmåte innebærer videre at det er betydelig større ulykkesrisiko forbundet med bruk av vannscooter enn med båter.

Regelverksendringen i 2013 medførte en stor liberalisering av bruken av vannscooter i norske farvann, og har ført til en økning i vannscootersalget. Det må påregnes at en ytterligere liberalisering av regelverket medfører en betydelig økning i salget og bruken av vannscootere, men det er usikkert hvor stor denne veksten kan bli.

Rådmannen vil til slutt også vektlegge hva Friluftsrådernes Landsforbund har skrevet i sin høringsuttalelse. (I Gjesdal kommune har en som kjent både Jæren friluftsråd og Ryfylke friluftsråd.) *«Friluftsrådernes Landsforbund (FL) frarår at en endrer reglene for bruk av vannskuter slik at de likestilles med fritidsbåter ut fra miljøhensyn, særlig forstyrning av fugleliv, økt støy, fare for ulykker og fortrenging av friluftsliv.»*

Konklusjon:

Rådmannen frarår at forskrift om bruk av vannscooter og lignende opphøres og at vannscooter skal likestilles med fritidsbåter. Dette baseres ut fra hensynet til naturmangfoldet, særlig forstyrning av fugleliv, økt støy, fare for ulykker og fortrenging av friluftsliv. Det vektlegges også at det nasjonale regelverket en har i dag er forholdsvis enkelt å forholde seg til. Det bør videreføres et nasjonalt regelverk som styrer bruken av vannscooter til områder som er egnet til formålet, og der konsekvensene for natur, nærmiljø og friluftsliv er minst mulig.

Rådmannen i Gjesdal, 06.02.2017

Knut Underbakke
rådmann

Årstein Skjæveland
kommunalsjef kultur og samfunn

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke signatur.

Vedlegg:

Horing-av-forslag-om-oppheving-av-vannscooterforskriften

